

Ljubljane... se do... mpora... nojiva... upstvo

Oglas, pripealena itd. ... za predbrojbu, oglasne itd. ... naručbe valja točno oz...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu malo otvori, a nosiloga sve pokvari. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne. Netiskani dopisi se ne vraćaju... Predplata se poštarinom stoji 10 K u obće...

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Pull ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1. i. ital.)

Glavna skupština Družbe Sv. Ćirila i Metoda u Crasu.

(Nastavak.) Družbini proizvodi, narodni biljeg i skrabice. A neka nam pomažu siliti i sve druž...

Ali i mimo toga nastojalo je naše Ravnateljstvo, da novim proizvodima namakne družbi prihod, koji bi u budućnosti imao...

mijenili svoju osiguranu svotu. Napomeno li da od cigaretnog papira crpimo oko 1000 K na godinu, to možemo mirne duše ustvrditi, da će, bude li shvaćanja u našem narodu, uspjeh svih naših poduzeća...

U posljednje vrijeme pokazuju se za narodni biljeg sve to veći interes, ali na žalost, to zanimanje nije još uvijek onakvo kakvo bi bilo poželjno: da bude. Ovakovih biljega imaju gotova svi narodi u monarhiji i smatraju svojom najsvetijom dužnošću služiti se njima.

Lijepi uspjeh pokazuju i družbine skrabice. Već smo ih razpačali nekoliko stotina, a o svima vodimo najtočniji račun. Pozivljemo sve naše prijatelje, da se pobrinu, kako bi svako nješto, svaki javni lokal imao družbinu skrabicu.

Obzine, članovi utemeljitelji, napisati. Inz Dobrotvori. Uz podružnice i družbina poduzeća jedan od najjačih stupova naše družbe jesu naše općine.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

među: slavenskim narodima u razdvajanju sv. vjere jedino slavenskim jezikom doseći onoliko uspjeha, kolike su dosegili, dočim li latinski svećenici latinskim jezikom nisu mogli doseći; kako su se od protestantizma najbolje obranili baš oni Slaveni i Hrvati, koji su uzdržali slavenski jezik u službi Božjoj; kako se je kakva stotina tisuća vjernika u Ugarskoj obranila od protestantizma tim, da je kod njih vladao slavenski jezik: tako ima veliku znamenitost slavenski jezik u službi Božjoj kod slavenskih naroda, priznat kao bogoslužni od sv. Stolice, također i dan danas; i moglo bi imati kobnih posljedica ondje, gdje bi se ukinuo, kako jh ima, gdje se je — neovlašteno — ukinuo, i imat će ih, dok se ne uzpostavi.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Družbina škola u Pull. Doznajemo iz pouzdana izvora, da će Družbinu školu u Sijani preuzeti u svoj račun pokrajina, te da su odnosi ugovor već potpisali zamajski poglavar Dr. Rizzi i načelnik Pule Dr. Varetan. To preuzeće naše škole, stoji u savezu sa podržavljenjem talijanske obćinske gimnazije u Pull, koju država preuzima u svoj trošak već početkom dojučer školske godine.

I ovom prilikom opažamo, kako i vlada i Talijani s nama u svakoj zgodi postupaju maćuhinski. Vlada naime preuzimlje nastajne školske godine, a pokrajina preuzimlje našu školu tek školske godine 1911/12. Tu se vidi foli hvaljena pravdomost vlade.

Znademo, da su naši zastupnici imali velikog natezanja s vladom i Talijanima, dok su i to postigli. A ovaj slučaj neka nam služi još jednim primjerom, kako i koliko pošteno se može s Talijanima pregovarati.

Sa Družbino škole u Pull. Dne 2. t. m. zaključila se školska godina na trozrednoj dječackoj i trozrednoj djevojačkoj školi Družbe Sv. Ć. i M. u Pull-Sijana. Iz školskog izvješća vidimo, da je školu polazilo 225 dječaka i 212 djevojčica.

Upisivanje za školeškolu školsku godinu bit će dne 6, 7. i 8. septembra t. g. od 9—12 a. pr. p. i od 2—5 s. po podne. Upozorujemo sve slavenske roditelje, da upišu svi svojoj djevu u ovu školu, da njim djeca počnu erpiti znanje i nauku u svojem materinskom jeziku, a ne u tudnjnske škole njemacke ili talijanske, gdje moraju truditii svoj nježni duh i pamet te s velikim naporom i trudom jedna nauče čitati i pisati nijedan jezik.

Bez barem početnih nauka u svom materinskom jeziku, djetet nemože nikada dobro napredovati, te pohadjajuć tudje škole mnogo i mnogo djetet ostane za uvijek tupo, i odrodi se svom rodu i jeziku, te psuje i grdi svog vlastitog oca i majku.

Osobno vjesti Jučer je u našem gradu boravio narodni zastupnik g. prof. Vjekoslav Spinić, koji je poslije podne odputovao za Opatiju; narodni zastupnik g. Dr. M. Laginja povratio se za predjučer nakon dvomjesečnog boravka u Beču.

Ihrvatsko pjevačko i glazbeno društvo u Pull. U nedjelju 10. t. m. obdržavao se je u dvorani Ćiraonice sastanak za osnivanje hrv. pjevačkog i glazbenog društva. Na sastanku su se pretresla pravila i izabralo privremeni odbor, koji će prirediti sve za potvrdu pravila i nakon toga sa-

peće sa mično iste za 1 litri n, koji blato

li. da likoj ata po-na osti

oje. post ugu gli i a ka.

Slavenski bogoslužni jezik u Istri. (Nastavak.) Koliko je gdje više bio odstranjivan iz službe Božje kod Hrvata i Slovenaca slavenski jezik, toliko je više ohladnjivala i ohladnjuje goruća ljubav za svetu vjeru.

zvati konstituirajuću skupštinu. Na toj skupštini je zaključeno da može biti svaki članom društva, koji plaća mjesečno 1, 2, ili 3 krune, a izvršujući 50 para. Pozivamo sve naše u Puli i okolici, da se upišu u to mlado društvo, davno izčekivano u Puli i okolici. To društvo priredjivat će koncerte ne samo u Puli nego redovito i u drugim mjestima oko Pule, te tako širiti lepu slavensku pjesmu i oplemenjivati duh i srce u našem puku. Prijave se primaju već sada u Narodnom Domu ili u našem uredništvu.

Tribunal u Puli. Javljaju nam da su ovih dana započeli izvidi i predradnje za novi c. k. okružni sud u Puli, koji će početi djelovati već sa 1. siječnja g. 1911. Privremeno bit će Tribunal smješten u zgradi u kojoj se sada nalazi c. k. kotarski sud.

Iz Marčano, koncem maja 1910. (Istina o glavnoj skupštini Posujilnice.)
(Konač.)

I još ima g. Marotti obraza da preko svoga dopisnika impudira meni ono, rad čega su ga članovi upravo golemim prezirom iz odbora — otparavili!

Eh, znate onu: reci, da ti ne rečem!

A remuneracija? Prosta je laž, da mi je g. Marotti pravio neprilike u remuneraciji, jer ga nije ni bilo na sjednici, kad mi je odbor doznao remuneraciju! On je bio samo posloj svoga „šegretaria“, koji je izjavio, „da on prez gospodara ništa ne dela!“ (Zar nije i ovo jedan dokument koliko su kvalitetno ljudi g. Marottia — nad „mojima“? Jedan odbornik Posujilnice nazivlje predsjednika iste — „gospodarom“.) „Sior šegretario“ nije po tom glasovao ni za, ni proti, pak mi je po tom remuneracija bila doznačena od uprav. zamjenika i dvaju drugih odbornika jednoglasno, o čemu mogu svakoga lako u svaki čas osvjedočiti! Pak zašto dopisnik g. Marottia lažno i tendenciozno izvješćuje javnost? Trebalo me prikazati, kao čovjeka, koji radi lih radi remuneraciju! A zar nije bio dopisnik na glav. skupštini, na kojoj sam se ja primio posla računara bez ikakve sigurnosti, da će mi trud biti nagradjen, ama da bi jednom krunom!?

Zar nije čuo dopisnik g. Marottia, da će mi se trud eventualno nagraditi, prema tomu — da li bude, i u kojoj mjeri, dobitka? Ali troché, da je meni g. Marotti pravio neprilike u remuneraciji i da se ja radi toga njemu osvečujem!

Moja je najmilija i najobilnija remuneracija ono povjerenje, kojim me odbor i članovi Posujilnice odlikuju! Da, to je kud i kamo vrednija remuneracija od ono par pišvihl kruna, što mi se do sad u ime remuneracije dalo! I baš radi raspoloženja što ga članovi odbora i Posujilnice meni iskazuju, te radi neograničnog povjerenja, te ga u meni imaju i ulažu, nastojati ću iz sve snage raditi na boljitak i procvat Posujilnice, da se iskazem dostojnim povjerenja njihovog, a ljudima, koji me napadaju, prepustam rabotu opadanja, jer će tako izgubiti i ono malo povjerenja što ga još uživaju.

(Ovime prekidamo i završujemo ovu žalostnu polemiku, sciencé, da smo g. Radiću dali dovoljno prilike, da se opravda i obrani. Rekosmo, „žalostnu polemiku“ jer se vodi između Hrvata, koji bi morali ostaviti se osobnosti i natjecati se u radu za hrvatski narod, te povod ovoj polemici bit će valjda natjecanje tko će bolje kopirati narodu, što nebi bilo zlo, kad se to nebi izrodilo u osobne peļljanje. Zato preporučujemo i g. Radiću i drugima, da preko sveg ovog bace koprnju zaboravi, te složno učitelj s popom a pop s učiteljem nastupe rad u obradivanju narodne njive. — Uredništvo.)

Krčki kotar:

Narodni blagdan u Punta. S veseljem možemo izjaviti, da se je i Punat odazvao,

da se dan 5. srpnja proslavi kao narodni blagdan. Odmah se konstituirao zabavni odbor, koji je na sebe preuzeo svu skrb, da taj dan, što dostojnije proslavi.

U nedjelju po velikoj misli pozvalo se posebnim proglasom svekoliko pučanstvo, da se proslavi pridružiti, razjasnivši im rad svete braće i njihove nasljednike Družbe. Istoga dana, poslije objeda, obilazio je, posebni odbor, selom, sakupljajući milodara za Družbu.

Narod se rado odazvao, te se sakupilo nešto više od 100 K, što će se naknadno poslati na centralni odbor u Zagreb. U čitaonici bila je tombola, a u ponedjeljak u večer rasvjeta mjesta. Pucanje mižara, paljenje krijescva, bacanje roketa i drugo, davalo je mjestu pravu sliku venedicijanske noći u punlarskoj drazi. Iza rasvjete, pjevanju rodoljubnih pjesama od sakupljanog svijeta nije bilo kraja. Bilo nam je žurilo se kući; crni oblaci nadviši se nad mjestom i za lili čas uništila nam krupa sve vinograde. Zabrnutost bila je velika. Veselje pretvorilo se u žalost.

Sutradan ljudi se sakupljali u lipama i zabrinuto jedan na drugoga gledali. Taj, maldane jedini prirod, sav im je uništen. Lišće pod trsjem i pod drugim stablima, izgledalo je, kao da bi ga koji štapom klatio; ta kako i ne bi, kad je tuča bila tako grozna, kao da su orasi padali.

Imali smo misu u 8 sati. Prisustvovali su svi od odbora, općina zastupana po načelniku, školska djeca sa svojim učiteljima, te mnogobrojno općinstvo.

Usljed opće korote mjesto nije bilo okćeno zastavama, kako je bilo utanačeno.

Ovom prigodom, molimo naše zastupnike, da oni ishode od visoke naše vlade, da nam pripomoću obezbijedi ovaj tučom poharani kraj.

Voloski kotar:

Komunalna mala realna gimnazija u Voloskom Općitju. U subotu, dne 2. sv. mj., završila se sa svečanom službom božjom i dijeljenjem svjedočba i programa prva školska godina na ovom mladom našem zavodu. Koliko se iz programa razabire bilo je početkom škol. god. na tom zavodu 36 učenika i 2 privatne učenice. Tjekom godine istupilo je 5 učenika i obje privatnice, tako da je koncem godine ostalo u zavodu 31 učenik. Zavičajem bilo je iz Istre 28, iz Trsta 2 a iz Hrvatske 1 učenik.

Uspjeh u naucima bio je slijedeći: Za prijelaz u viši razred izvrsno sposobnih 3, sposobnih 20, uopće sposobnih 2, nespособnih 5, dozvoljen ponovni ispit 1. Svega 31. Izvrsno sposobni ili tako zvani odličaši bili su: Tončić Franjo iz Velih Muna, Uječić Milan iz Jurdana (Kastav) i Viškanić Tomislav iz Voloskoga.

Ravnateljem zavoda bio je Ivan Rabar, a profesorima Filip Crvarić i Ivan Ivančić, koji su podučavali u svim obilgatnim predmetima, dok su neobligatne predmete podučavali Ivan Matetić i Gervais Artur. I to prvi u gimnaziji a drugi u pjevanju.

Zavod je ove školske godine bio smješten u prvom podu općinskog doma u Voloskom, nu buduće školske godine preselit će se u Opatiju u vlastite prostorije. Buduća škol. godina započeti će dne 9. rujna 1910.

Prijamni ispiti za prvi razred obavili su se djelomično dne 1. i 2. sv. mj., a djelomično će se obaviti dne 9. i 10. rujna. Prijamnom ispitu, držanom dne 1. i 2. sv. mj. pristupilo je 16 učenika i to većinom iz Opatije, Lovrana, Voloskog, Kastavštine i Veprinca.

Iz Kastva nam pišu: Obćina Kastav prigodom smrti Ivana Trnskoga poslala je njegovoj rodbini ovu brojovnu sažalnicu: Prigodom smrti posljednjeg Ilira, najstarijeg prijatelja istarskog Hrvata još od doba kad je isti u narodnom pitanju duboki snanivao, izrazuje bolnu sućut zahvalna op-

ćina Kastav i kliče „Slava Hrvata!“

I ovdje proslavismo dostojnim načinom narodni blagdan: U jutro bila je svečana pjevana misa u crkvi sv. Jelene uz pucnjavu mižara. Grad je bio sav okćien na rodnim zastavama, a gradom obilazili sabirači kupeći obol za Družbu, te se sabrala lepa svotica.

Pazinski kotar:

Rad odbora za prosvjetu u Pazinu. Prvi i najglavniji uvjet napredku jednog naroda jest prosvjeta. Jer samo narod prosvjetljen i kulturn moze se gospodarski i politički podići. To vrijedi u glavnom za sve narode, a vrijedi osobito za naš hrvatski narod, koji je brojem malen, gospodarstveno slab, a kulturno znatno zaostao.

Ove činjenice potakle su Hrv. Čitaonice u Pazinu, Profesorski zbor i akad. farij. društvo „Istra“, da se je dne 23. II. sv. god. sastavio „odbor za prosvjetu“ u Pazinu.

U tri mjeseca svoga djelovanja držao je odbor devet predavanja za izobraženije krugove u Pazinu. Poprečni broj slušatelja ovih predavanja bio je 75, a od ovoga broja otpada na ženske 9. Predavanja bila su: tri zemljopisna, dva literarna, po jedno iz astronomije, umjetnosti, povijesti i socijologije; a o samim predavanjima bio je već u svoje vrijeme u ovome listu iznesen kratak sadržaj. Držalo se dva predavanja na gimnaziji učenicima i jedno pučko predavanje. Svoje prosvjetno djelovanje završio je odbor u ovoj školskoj godini sa Vrazovom proslavom o kojoj je već bilo govora u ovome listu. Pošto je odbor na predavanjima pobližno ulazninu od 10 lit., to se sakupio za prosvjetne svrhe K 50.

Odbor je u svom nastojanju oko pučke prosvjete opazio, da će taj rad uspjeti jedino, ako se postavi na što širu podlogu. Stoga je odlučio pozvati sva društva u Pazinu, koja se bave sličnim radom, da se tome nastojanju priključe, jer je od potrebe, da počnemo u Istri na prosvjetnom polju ozbiljno i organizovano raditi.

Sastanak se je održavao dne 26. VI., na kojem je prisustvovalo 10 izaslanika u ime 5 društava (Hrv. Čitaonica, Sokol, Akad. fer. društvo „Istra“, Muska podružnica družbe sv. Č. i M., Planinsko društvo) i profesorskog i učiteljskog zbora pučkih škola u Pazinu; a odsutna su bila: Narodna prosvjeta, Hrv. pučko. sjelo i Ženska podružnica. Na sastanku se je uz živo sudjelovanje razpravljalo o dosadanjem našem radu na prosvjetnom polju, te su konačno svi izaslanici pristali, da treba energično poradići oko veće narodne prosvjete. Poslije nekoliko iznesenih misli, koja bi se mogla oživotvoriti u budućem radu okupč. prosvjete, zaključilo se sastanak uz predlog, da se prvi sastanak imade držati polovicom rujna, na kojem će se pretrasti svi predlozi izaslanika i stvoriti osnovu za prosvjetni rad.

Iz ovog kratkog prikaza, razabrat će se, da je odbor za prosvjetu prema svojim skromnim silama postigao priličan uspjeh. Nadamo se, da će se na jesen započeti raditi na tom polju sa složnim i punočanim silama i time će se pridonijeti većih uspjeha.

Iz Pazina. Narodni blagdan sv. Ćirila i Metoda proslavio se je i ovdje kao po običaju hrvatske domovini na svečani način. U predvečerje palo se po okolnim brdima nekoliko kresova, a bilo bi ih i više, da nije kiša ljevala kć iz kabla. U gradu je nekoliko rodoljubnih obćitelja rasvijetlilo prozore svojih stanova. U oći blagdana obćizavala se je velika sv. misa u stolnoj crkvi, koju je služio monsignor Kalac, a pjevao je muški zbor pod vrsnim ravnanjem g. M. Brajše. Za vrijeme sv. mise pucalo se iz mižara, a na obćinekoj zgradi i na onoj „Narodnog Doma“ vijale su se hrvatske zastave.

... sabralo se. Najbolje marljivim sabiraćicama gđicama L. Pöster i M. Raffaeli, koje su već dio tog iznosa sabrale, kao i svim ostalim sabiraćeljima i darovateljima. Osobito pak blagodarimo gđji Antici Kurelićevoj i g. Dr. D. Trinnajstiću, članovima družbine čete od „1000“, što su tom prilikom poklonili po 100 K u ime svog godišnjeg dara družbi sv. Ćirila i Metoda za Istru.

Koparski kotar:

Iz Roča. Još početkom mjeseca travnja tekuće godine dobilo je mjesno školsko vijeće u Roču nalog, da priredi školsku sobu za drugi razred talijanske škole u Roču i hrvatske u Gorenjoj Vasi. Na taj način mjesno je školsko vijeće odmah priredilo iz učiteljskoga stana školsku sobu za drugi razred talijanske škole u Roču, doćim je školsku sobu za drugi razred škole u Gorenjoj Vasi kanilo s početka prirediti tako, da sadanjju školsku sobu zidom razdijeli u dvije sobe, kad se je napokon uvjerilo, da to nije izvedljivo, napustilo je sasvim nakanu, da pripravi školsku sobu. Nalog zemaljskog odbora bacilo je mjesno školsko vijeće u koš, znajući dobro da mu se zato ne će ništa zla dogoditi. Školska se je soba za talijansku školu priredila — Talijanima je dakle udovoljeno, a za hrvatsku školu si oni ne će razbljuti glave, a naše ljude, kojima bi hrvatske škole morale biti na srcu, opet dobro poznado. Znađa ho, da se oni ni nadađe ne će brinuti za školu u Gorenjoj Vasi kao što nijesu ni do sada. Valja naime znati, da je škola u Gorenjoj Vasi podignuta na dvozrazrednicu još godine 1904., pa do danas nije se nitko zauzeo zato, da se pripravi i soba za II. razred.

Djeca ima škola u Gorenjoj Vasi oko 200, te i sada moraju se djeca prvoga razreda stiskati u klupama kao slane ribe u bačvici, moraju pisati kod učiteljskog stola a i stojeće.

Broj djece brzo raste, te će djeca morati polaziti školu samo svaki drugi dan, ili se radi pomanjkanja prostorija u školu ne će moći primiti neko polovica djece. Toliko do znanja našim ljudima kod školskih oblasti i zemaljskog odbora.

Iz Bazeta. Već više godina poradi suše, nije bilo trave, narodu pomanjkivalo je kreme za blago. Ove pak godine trava je Bogu hvala narasla kako nije možda za pamti čovjeka toliko, osobito po Krasu, ali štiti koristi kad narod nemože krmu ukoristiti pred svakidnjom i neprestanom kišom. Tko pokosi travu, mu sagnjije prije negoli ju osuši, po livadama sve je već poplavilo da trava novredni ništa, tako uvijek joh.

Povrh toga pak amo, tamo potuče tuću čitavu ljetinsku prihrast i malo kada se čuje i skoro nikad ne vidi taku potućenu od tuće kako je potukla takova nesreća već onako po naravi skoro golu porenju općinu Soćerga, u kojoj nije ostalo nikoje stvari što je bilo vrhu zemlje. Istotako je potukla takodjer okolišne porenje općine Movraž, Črnica, komad Saleža i Pregara. Da, kuda je tuća zasegla nije ostalo lista cijeloga, voda razrovala njivo itd., a kako nije htjelo biti nešto strašnoga to izvanrednoga, kad je bilo od nesretne krupе sve zameteno kao kad zapado anđjeo po zimi. Dakle, onamo, potreba je velika da oblasti izvanredno dodju na lice mjesta se osvjedoćiti o nesreći, a naši zastupnici koji državni toli zemaljski da se zauzmu za ovaj nesretni narod kojemu nije nikoje stvari ljetinske ostalo, i bez pomoći poglavitelja od glada za svom svojom živinom. (Na umirenje javljamo, da je zastupnik Dr. Laginja u ime svoje i svojih drugova odmah posredovao za oštećene obćino kod ministarstva u Beču i kod namjestnika u Trstu, da ljudima priskoće u pomoć. Na vladi je sada da učini svoju dužnost, a naši

puti i nadalje bačati, gne siromasnom puku. Ur.)

Razne primorske vijesti.

Nevolja po Istri. Tužni su nam glasovi iz više krajeva Istre. Zemlja sama po sebi pretežno kamenita teško podnaša sušu, a se može reći, da dobra polovica Istre pri svake godine od suše i nastaje bieda i nevolja, jer u suhoj godini prirodne nevolje ni iz daleka plaću za trud, za sjeme, za teške i za rozne ljekove, što se rahe da lozi.

Ako je već ta nevolja redovita, dolazi u njemu za jedan ili drugi kraj još druga tuđe ili grada, kadgod i od povodne i naglih, velikih naljeva, kojih zemlja u golih krajevih nemože da izdrži, pak od njima na mah suha potočina pretvori se u bujčed i nosi sobom sve što putem nalje. Tako je žalibože i ove godine.

Dolazili su nam glasovi, sve jedan teži od drugoga. Na *Barbanštini* potukao je grad već pod konac prošlog mjeseca dobar dio one prostrane općine, na nekih mjestih tako jako, da će vinova loza slabo rošiti još i buduće godine.

U isto dane, zahvatila je ista nesreća mnogo sela velike općine *Zminjska*. Steta vrlo velika.

Dne 4. ovog mjeseca prolomili se oblaci nad zapadnim dijelom mjestne općine *Buzeta* i istočnim dijelom *Opitlalske* općine. Dolje više, gdje manje, unistila je tuča svake vrsti ljetinu, kako javljamo u dopisu iz Buzeta. Piše nam prijatelj iz Zrienja: loze uništene, pšenica pomlačena, voda odnesla pokošenu još nespravljenu travu, sočivo i kuruza (turkinja) uništeni.

Nemanje crni glasi čuli su se iz *Koparske* vanjstine, iz *Podgrađskog* kotara osobito za općine *Mune*, *Žejane* i *Starad*, pak iz općine *Punta* i *Baske* na otoku *Krku*. Općinska poglavarstva od *Barbana*, *Zminja* i *Buzeta* (za druga još neznamo), dala su nesreću na znanje c. k. vladi i ujedno narodnim zastupnicom. Dr. Laginja, koji je do najkasnije boravio u Beču, upozorio je na spomenute nevolje predstavnike oblasti, naročito pismeno c. k. namjestnika u Trstu, a pismeno i ustmeno prošlog petka c. k. ministra unutrnjih poslova, stavio na sree jednomu i drugomu, u ime također ostale dvojice naših zastupnika, da daju savjestno i brzo ustanoviti škodu i prema tomu pripomoć za oškodjane krajeve.

Društvo hrvat. učiteljstva Istre „Narodna Prosvjeta“ držati će svoju redovitu glavnu skupštinu dne 20. tek. mjes. u N. Dornu u Trstu uz običajni dnevni red. Nadamo se da će zborovanje svršiti načelom, kako bi narodu i školstvu najveće korist donijeti moglo. A zaista nema jačeg uvjeta za to, nego li je kompaktnost čitavog narodnog učiteljstva željno i voljno taditi i iz van škole na polju narodne prosvjete.

Skupština, koja je u utesnicima probu dila ili osvježila, ojačala čuvstvo i volju za skupni, jedinstveni rad čitavog staleža po krajevima, ta je zaista svoje plemenito postigla; usuprot zbrovanje, koje bi za posljedice imalo razroznost misli i cjepkanje sila te razdvojenost društvenih rodova, bolje bi bilo, da je nije. Dužnost je narodna i staleška, da se učiteljski redovi ne kroje, a tomu je potrebno nešto strpljenja i mirnoće ili mala operacija te odstranjenja bolesnog uda. Sve, sve moramo životvati, samo da budemo i ostanemo jedno u interesu naroda, — koji toll potrebuje primjere mira, reda, rada, sloga, koji pravom očekuje od boljih svojih sinova, da samo njemu posvećuju svoje misli, težnje i djelovanje. Želimo da ovaj duh lebdji nad glavama skupština i narodnih prosvjetitelja.

Na dnevnom redu rečene skupštine su čitanke za istarsko hrvatsko pučke škole. O njima se raspravlja već desetak godina,

čina i u novinama, ponajviše u „Dukić, Rubeša, Šepić“, ali sva baštava. Trkaju se nova izdanja nepromijenjena, kan da su najbolje. Čudimo se, da narodni krugovi, osobito naši državni zastupnici, ni najmanju pažnju ne posvećuju našim školskim čitankama. Drugdje se o tomu vrlo zanima znajući, da su čitanke u školi drugi učitelj. Kao što se borimo za škole i učitelje, tako bismo se morali svojski zauzeti, da naše pučke škole imaju valjane čitanke, bez kojih i najbolji učitelj ne može uspješno djelovati. O tome su osvjedočene c. k. škol. vlasti i znadu dobro, da su naše čitanke najlošija roba, pak za to malo riječi, nego nastupiti odlučno i zahtjevati valjane knjige. Našem učiteljskom društvu nek pomognu narodni zastupnici.

Slabo poučeni — ili? Neki česki listovi, a među njimi i glasilo českih političkih prvaka, pražki „Den“ priobčiše pozive za posjet „istarske zemaljske“ izložbe. Ove pozive izdala je pisarna česka zemaljska sveza za promicanje prometa tuđinaca u krajevini Českoj. Nepojmljivo nam se čini kako je ta pisarna i taj ured tako slabo obaviješten o naših odnošajih na jugu. U Kopru priredise, kako smo mi i drugi slavenski listovi toliko puta izjavili, *talijansku izložbu, nigosto zemaljsku*. Sa koparsko izložbe izključeni su posve Hrvati i Slovenci, dakle većina stanovništva zemlje. Na koparskoj izložbi idu istarski Talijani tako daleko, da je predsjedništvo strogo zabranilo svojim podređenim slavenski govoriti, čega neki ni Tunguzi učinili.

Neka pukuse braća Česi pitati ulaznicu ili čašu vode na Koparskoj izložbi svojim ili bilo kojim drugim slavenskim jezikom, pak će se uvjeriti, da nije to zamaljska izložba, već jedino i izključivo talijanska izložba.

Toliko na obavijest onim českim listovima, koji su slabo obaviješteni o Koparskoj izložbi.

U Kopru je *talijanska* izložba, radi koje će pripasti sva čast i slava isključivo Talijanima. Da, mi idemo čak i dalje, pak im pripustamo i sav dobitak od izložbe, premda bi imali pravo na dio tog dobitka, jer je pokrajina doprinijela, što zakonito što nezakonito, tridesetak hiljada kruna za istu i jer je država dala podporu od 50.000 kruna, ni za talijansku, nego za istarsko-zemaljsku izložbu. Ali neka im bude — u ime božje — i taj dobitak!

Čitali Jugoslavi. Pod tim naslovom izdno je Ivan Kušar prvi svezak uspješnih prevoda hrvatskih, srbskih i bugarskih pjesnika na talijanski jezik. U tom svezku su zastupani Jovanović, Preradović, Prešern, Ivanov, Senoa, Radčević, Hranilović, Gregorić, Jović, Kette, Jorgovančić, Popović, Vraz, Kečanski, Supančić, Stojkov, Kovačević, Dragić. Knjiga imade vrlo lep uvod o jugoslavenskoj literaturi, prikaz literarnih pokreta u Hrvata, Slovenaca, Srba i Bugara, o ilirizmu, kao što se iznese i kratke biografije pisaca, kojih su pjesme prevedene. Prevodjač naglašava za Talijana veliku važnost studija jugoslavenske literature. Prevedene su n. pr. od Preradovića pjesme „Zora puca“ („Sorge l'aurora“), „Braća“, „Miruj, miruj srce moje...“ („Cessa, o povero mio cor“), „Zmlja“ („Il serpente“), „Mrva ljubav“ i dr. Od Zmajevog „Selim-beg“, „Tri hajduka“ i dr., od Prešerna „Pod oknom“ („Sotto il verrone“) od Senoe „Lastavica“ („La rondinella“), „Kugina kuća“ („L'abituro della peste“) itd.

Autor je tim djelom, koje će nastaviti u daljnjim svezcima, u velike zaluzio Južne Slavene. Knjiga se dobiva kod Slavenske knjižare J. Gorenjec u Trstu, ulica Valdirivo br. 40, a stoji 3 K.

Upozorujemo naše čitatelje na oglas Podružnice Gospodarice Zveze u Trstu, koju preporučamo.

Prodaje se uz povoljne uvjete liepa jednokatnica obnovljena sa 4 sobe i nuzgrednim prostorijama u sredini Pazina na zračnom položaju.

Poblizje upute i razjašnjenja daje Libarot Ujlanić u Pazinu (Istra).

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica: Via Lissa br. 7.
Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javne lokale.
Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Poziv na subskripciju.

Uslijed zaključka glavne skupštine dioničara Austro-Hrvatskoga parobrodarskoga društva na dionice u Puntu od 28. ožujka 1910. ravnateljstvo jest sklopilo sa visokom c. k. Vladom u Beču jedan ugovor za plovilbenu službu po Kvarneru na deset godina u godišnju subvenciju od K 92.000 — uz uvjet da si društvo imade nabaviti još jedan parobrod, za moći udovoljiti obvezama.

Stoga je za tu nabavu potrebno povišenje društvene glavnice, to je potpisano ravnateljstvo odlučilo na temelju zaključka glavne skupštine od 16. studenoga 1908. i u smislu §§ 7 i 24 društvenih pravila izdati:

II. Emisija novih 6000 dionica od K 50 — nominalna vrijednosti, tako da će se sadanja dionička glavnica od K 250.000 — povisiti na K 600.000 —.

Ove će dionice glasiti na donositelja, kako glase i prvobitno izdane a potpisivanje obaviti će se počom od 10. srpnja t. g. do 31. kolovoza t. g. u sljedećim uredima i zavodima: u poslovnicu društva u Puntu, kod društva za štednju i zajmova u: Baski, Cresu, Dubašnici, Vrbniku, Dobrinju, Omislju, Veli Lošinju, Mali Lošinju, Beli, Martinšćici, Nerezino; kod Jadranske Banke u Trstu, Filijalne Jadranske banke u Opitiji, Banke za austrijsko Primorje d.d. u Opitiji, Posujilnice, zadruga na ograničanje, Volosko, za istarske posujilnice u Pull, Filijalke Ljubljanske kreditne banke u Trstu, Riječke pučke banke na Rijeci.

Uvjeti potpisivanja jesu sljedeći:
1. Dosađanjim dioničarima podijeljuje se pravo opcije, koje pravo mogu vršiti do 31. srpnja t. g. a uživaju pogodnost opcije za onoliko dionica, koliko ih do sada posjeduju.

2. Tečaj uz koji se budu izdavale nove dionice druge emisije, jest toll za dioničare K 50 — po dionici izviše 5%, kamati od 1/1. 1910. do dana uplate.

3. Prigodom potpisivanja treba početi i za svaku dionicu K 20 — a ostatak i kamate 30 dana iza oglasa od strane Ravnateljstva.

4. Dioničari druge emisije participiraju na dobitku poslovanja tekuće godine.

PUNAT, dne 10. srpnja 1910.
Ravnateljstvo
Austro-Hrvatskoga parobrodarskoga društva na dionice u Puntu.

HRVATSKA TRGOVINA.
Trgovina manufakturne robe i krojački salon
Marko Zović - Pazin
Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske
uz tvorničke cijene.
Ujedno veliko skladište pravilnih voštenih svieća za crkve i prigodne crkvene svečanosti iz zlatnom kolajnom nagradjene dalmatinske tvornice svieća.
Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.
Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati šivaći stroj?
Zato! jer radi bez agenta!
Osam-godišnja garancija. Konkurencija isključena.

MARIJA ERGA
Skladište dalmatinskog ulja
Pula — Via Innominata — Pula.
Prodaja na malo i na veliko.
I. uljo samotok — — — — K 1:28
II. „ čisto maslinovo — — — — „ 1:20
III. „ 80% „ — — — — „ 1:12
IV. „ 60% „ — — — — „ 1:08
Za trgovce na veliko uzorci na zahtjev i uz ceno po pogudbi.

Poduku u glasoviru, pjevanju, teoriji harmoniji itd. daje vrstan kapelnik i skladatelj.

Poblize upute u tiskari

Laginja i drug, Via Giulia br. 1.

Krumpir

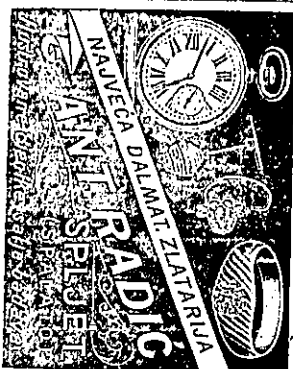
najbolje kakvoće, imao u svojem skladištu Podružnica Gospodarske Zveze u Trstu uz umjerene cijene.

Lahka zaslužba za svakoga

1 do 10 kruna na dan prodajom robe za svakoga neophodno potrebite. Poslijite Vašu adresu uz 75 para u markama i primit ćete uzorak i cijenik.

Firma F. P. 169

Beč, VII. Mariahilferstrasse 76.

Nikada više!

među mjenjati sapuna odkad rabim Bergmannov Steckenperfd-Alleumilch-sapun (marka Steckenperfd) od Bergmann & Co., Tetschen a. Elbe, jer ovaj sapun jedino čuva kožu od sunčanih pjega i uzdrzaje ljepu, mekanu i nježnu pnt.

Komad po 80 para dobiva se u svim lijkarnama, drogerijama i dućanima parfumerijama.

PEČATE

Iz GUME Izradjuje tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari Laginja i drug, u Puli ulica Giulia 1. uz ctenu od 2 do 10 para.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. maja 1910. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svakl dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl dan
prje podne 5.-	odl.	VPUNAT	dol.	4.50
5.15	dol.	Krk	odl.	4.35
6.25	odl.	Glavotok	dol.	4.25
6.10	dol.	Malinska	odl.	3.40
6.15	odl.	Omšalj	dol.	3.35
6.45	dol.	Rijeka	odl.	3.05
6.55	odl.	dol.	2.55
7.40	dol.	odl.	2.10
7.45	odl.	dol.	2.-
8.45	dol.	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Mivleama.

Pruga: Baška-Rijeka.

Svakl Utorak Četvrti Nedjeljo	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl Ponedjelje Subota
prje podne 3.40	odl.	VBaška	dol.	6.10
4.50	dol.	Punat	odl.	5.-
8.45	dol.	Rijeka	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.

Utorak Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda Subota
prje podne 7.20	odl.	VRJEKA	dol.	4.15
7.15	dol.	Opatija	odl.	3.40
8.-	odl.	dol.	3.30
9.20	dol.	Bell	odl.	2.10
9.30	odl.	dol.	2.-
10.20	dol.	Merag	odl.	1.10
10.30	odl.	dol.	1.-
11.-	dol.	Krk	odl.	12.30
11.10	odl.	dol.	12.20
po podne 12.40	dol.	Baškanova	odl.	10.50
1.-	odl.	dol.	10.40
3.-	dol.	Rab	odl.	8.40
3.37	odl.	dol.	8.39
5.15	dol.	Veli Lošinj	odl.	6.45
5.25	odl.	dol.	6.35
5.35	dol.	Mali Lošinj*)	odl.	6.25
6.45	odl.	dol.	6.15
6.30	dol.	NEREZINE	odl.	6.30

*) Luka Sv. Marita.

Uvjeto pristajanje u Puntu i Loparu.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Rab i natrag.

Svakl Četvrti	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl Četvrti
prje podne 7.20	odl.	Rijeka	dol.	7.50
7.55	dol.	Opatija	odl.	7.15
8.-	odl.	dol.	7.05
8.15	dol.	Lovran	odl.	6.50
8.20	odl.	dol.	6.40
12.-	dol.	Rab	odl.	3.-

Pruga: Rieka-Opatija-Veli i Mali Lošinj

(kroz mjesec srpanj i kolovoz).

Srnka Subota Srijede	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl Ponedjelje Ponik
prje podne 10.50	odl.	VRijeka	dol.	6.50
11.50	dol.	Opatija	odl.	6.10
11.40	odl.	dol.	6.-
11.55	dol.	Lovran	odl.	6.45
12.-	odl.	dol.	6.40
po podne 3.20	dol.	Rab	odl.	1.10
4.30	odl.	dol.	1.-
6.30	dol.	Veli Lošinj	odl.	11.-
6.40	odl.	dol.	10.40
6.50	dol.	Mali Lošinj	odl.	10.30

Ravnateljstvo si pridržuje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda.

Širite „Našu Slogu“.

POZOR!

Kod Podružnice Gospodarske Zveze iz Ljubljane u Trstu, ulica G. Galatti, br. 14 tik velike pošte, može se dobiti uz najpovoljnije cijene svakovrstnog i dobrog sumpora, dobre engleske modre galice i svakovrstnih umjetnih gnojiva.

Može se dobiti i svakovrstnu drugu robu. Zastupstvo mlina Količevo (Gjuro Rašica).

SPLIT - DALMACIJA

Mineralno sumporno jedno kupalište NAGY i drug

najjači i najljekovitiji sumporni izvor EUROPE, najbogatiji na jodu u opće sa jedino obstojećim uspjesima ozdravljanja jer UNIKUM kroz sretno kemično spojenje od sumpora, joda, soli i bromida u izvannrednoj količini. Lječilište za bolesti svake vrsti. Liječi se kupanjem, pićem, blatnim oblozima itd. U 1 litri sadržava 31.504 gr. Cijelu godinu otvoreno. Preporučuje se osobito onim, koji su već više lječilišta pohađali bez ili malim uspjehom. Voda naša, sol i blato otprema i izvješće daje uprava kupališta.

Ravnateljstvo tvornice opeka u Puli.

Ravnateljstvo tvornice opeka stavlja p. n. obćinstvu do znanja, da imade u svojoj tvornici više vrsti dobro izpašene opeke, i to u velikoj zalih. Izradjuje se: Opeka za zid, pločice za izpod žljebnjaka, mala opeka za zid, žljebnjaci, mali žljebnjaci, dvostruko utorni posvema prekrivajući crijep sa pripadajućimi žljebnjaci, koji su na posebnim strojevima radjeni. (Ovi proizvodi jesu pod jamstvom prosti od soli.)

Upozoruje p. n. obćinstvu na dvostruko utorni crijep za pokrivanje, koji se može bolje preporučiti nego li žljebnjaci, jer imade tu prednost što bolje pokriva, posvema je nepromotiv, imade trajnu otpornu snagu proti vjetru te se može privezati, a osim toga jest po m² za 50 kg laglji od žljebnjaka te osobito trajan bez obzira na to, što je mnogo jeftiniji a radi svoje jednostavnosti netreba kod pokrivanja posebnoga strukovnjaka.

Ravnateljstvo tvornice.

KAMEN ZA GRADNJE

Iz najboljih kamenoloma okolice (kamenolom Vareton u dugoj uvall).

MORSKI PJESAK.

Sva gradja u svakoj količini dovaža se na licu mjesta uz najpovoljnije cijene. Morski pjesak izvaža se i van Pule.

Skladište i ured u PULI, Via della Valle br. 11. - Telefon br. 21.

Josip Blašković, vlastnik kamenoloma.

NOVO!

NOVO!

HOTEL ELISABETTA

PULA, via Arena br. 1.

Via A. vls Arena.

Vlastnik: Frane Barbačić

sasna nanovo i moderno uredjen, sa liepim i zračnim sobama, opremljenim sasna novim pokućtvom i postoljinom.

Sasna u blizini parobrodarske stanice, postaja tramvajna, blizu kolodvor.

Poslužba brza i točna, cijene vrlo umjerene. — Ulaz sa ulice Arena br. 1 i sa restoracije piazza Ninfea br. 1, vlasništvo istog gospodara.

Preporuča se našem obćinstvu uz gostu: SVOJ K SVOMU!

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda